

สถานะทางกฎหมายของไต้หวัน

นางสาวฤติมา อาริรัชกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-158-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019398

117377109

THE LEGAL STATUS OF TAIWAN

Miss Rutima Areerachakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Law

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-583-158-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สถานะทางกฎหมายของไต้หวัน

โดย นางสาวฤติมา อารีรัชชกุล

ภาควิชา นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์

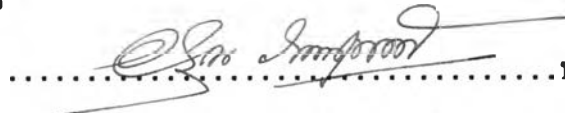
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิต)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

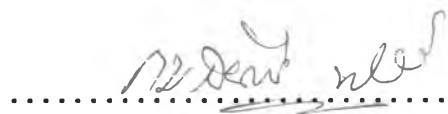
.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.อรุณ ภาณุพงศ์)

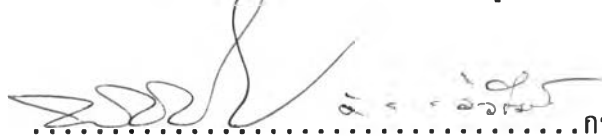
.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กมลินทร์ พินิจกุล)

.....กรรมการ

(อาจารย์พรชัย ต้านวิวัฒน์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ชาญ ธนประกอบ)

ฤติมา อารีรัชชกุล : สถานะทางกฎหมายของไต้หวัน (THE LEGAL STATUS OF TAIWAN)

อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์, 244 หน้า, ISBN 974-583-158-1

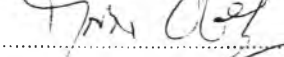

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาถึงสถานะทางกฎหมายของไต้หวันในกฎหมายระหว่างประเทศ

ผลการวิจัยพบว่า ตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศโดยยึดถือทฤษฎียืนยันหรือประกาศ ไต้หวันมีสถานะทางกฎหมายเป็น "รัฐ" เพราะไต้หวันมีองค์ประกอบรัฐครบบริบูรณ์ ได้แก่ มีอาณาเขตที่แน่นอน มีประชากร และมีรัฐบาลที่มีความสามารถในการใช้อำนาจเหนือดินแดนและประชากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการรับรองรัฐจากรัฐอื่นก่อน เพราะการรับรองมิได้เป็นเงื่อนไขของการก่อกำเนิดรัฐของไต้หวันแต่อย่างใด

นอกจากนี้ เนื่องจาก "รัฐบาลไต้หวัน" ยังคงอ้างความเป็นรัฐบาลที่ถูกต้องและเป็นตัวแทน แต่เพียงรัฐบาลเดียวของจีน ดังนั้น สำหรับประเทศที่ให้การรับรองรัฐบาลไต้หวันว่าเป็นรัฐบาลที่ถูกต้อง และเป็นตัวแทนของจีน รัฐบาลไต้หวันก็จะมีสถานะทางกฎหมายเป็น "รัฐบาลที่ถูกต้องและเป็นตัวแทนจีน" สำหรับประเทศที่ให้การรับรอง เช่นนั้น

กล่าวโดยสรุปคือ ไต้หวันจะมีสถานะทางกฎหมายตามกฎหมายระหว่างประเทศได้ทั้งสองประการข้างต้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับว่าใครหรือรัฐใด เป็นผู้มอง

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 25.๖5

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C170671 : MAJOR LAW

KEY WORD: TAIWAN/LEGAL STATUS/STATE/GOVERNMENT

RUTIMA AREERACHAKUL : THE LEGAL OF TAIWAN. THESIS ADVISOR :

VICE PROF. CHUMPHORN PACHUSANOND, Ph.D. 235 pp. ISBN 974-583-158-1

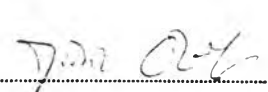
The objective of this thesis is to study the legal status of Taiwan under international law. Taking account of Declaratory theory, the research has found that Taiwan should be recognized as a "State" due to the fact that Taiwan sustain factors constituting itself as a state.

However since I has claimed itself as the legitimate government of China, notwithstanding the PRC's claim. For it is assumed that Taiwan will continue insist on being the government and sole representative of China Taiwan could attain the legal status of government of China especilly by countries which recognized Taiwan as a formal government and a representative of China. In conclusian, the status of Taiwan is depend on the perspective of each state.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2535.....

ลายมือชื่อนิสิต..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนได้รับความกรุณาจากท่านอาจารย์ ดร. ชุมพร บัจจุสานนท์ เป็นอย่างมากที่ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาและเริ่มให้แนวความคิดในการเขียน ตลอดจนรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโดยได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูล และชี้แนะข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียน ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ในโอกาสนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร. อรุณ ภาณุพงศ์ ท่านอาจารย์ ดร. กมลินทร์ พินิจภูวดล ท่านอาจารย์ชาญ ณะประกอบ และท่านอาจารย์พรชัย คำนวิวัฒน์ ที่กรุณาเป็นกรรมการกลั่นกรองเค้าโครงวิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่า อีกทั้งเพิ่มเติมเนื้อหาสาระสำคัญทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ในทางวิชาการยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้เขียนขอขอบพระคุณ พลตำรวจตรี โยธินมัยมณฑท์ พันเอก ก้าวว์ เรมอนด์ ร้อยตำรวจเอก ประลอง ศิริกุล และคุณกัลยาณี เลหาหะคามิน ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานเพื่อการค้นคว้าข้อมูลในครั้งนี้ รวมทั้ง ผู้เขียนขอขอบพระคุณ คุณเสรีปฐมกุลมัย ที่ได้ให้กำลังใจและสนับสนุนอุปกรณ์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเป็นรูปเล่มสมบูรณ์ขึ้นได้

และในโอกาสนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขากฎหมายระหว่างประเทศทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนขอกราบพระคุณบิดา-มารดาซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินตลอดเวลาที่ศึกษานี้ และขอขอบคุณญาติ-พี่น้องทุกคน ที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือทุกอย่างในการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล ฯลฯ เพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาของปัญหา	1
1.2 สมมุติฐาน	12
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
บทที่ 2 สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันในกฎหมายระหว่างประเทศ กับประเทศที่รับรองและไม่รับรองรัฐบาลไต้หวัน	14
2.1 การรับรองรัฐ	16
2.1.1 ทฤษฎีเงื่อนไขของการก่อกำเนิด	16
2.1.2 ทฤษฎียืนยันหรือประกาศ	17
2.2 การรับรองรัฐบาล	20
2.3 สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันกับประเทศที่รับรองรัฐบาลไต้หวัน	28
2.4 สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันกับประเทศที่ไม่รับรองรัฐบาลไต้หวัน	30
2.4.1 ที่มาของการไม่ได้รับการรับรองรัฐบาลของไต้หวันในฐานะ ตัวแทนของจีน	30
2.4.2 ความจำเป็นในการรับรองรัฐบาลตามกฎหมายระหว่างประเทศ ...	31
2.4.3 ผลทางกฎหมายของการไม่ได้รับการรับรองรัฐบาล	33
2.4.4 สถานภาพทางกฎหมายของดินแดนไต้หวัน : ไต้หวัน	37
2.4.4.1 ไต้หวัน : ดินแดนส่วนหนึ่งของจีน	38
2.4.4.2 ไต้หวัน : รัฐไต้หวัน	39
2.4.4.3 ไต้หวัน : ตัวตนหนึ่ง	43

บทที่ 3	สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันกับประเทศสหรัฐอเมริกาและ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน	52
3.1	สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันกับประเทศสหรัฐอเมริกา	52
3.1.1	ภูมิหลังของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	52
3.1.2	ผลกระทบต่อสถานภาพของไต้หวันภายหลังจากถอนการรับรอง	63
3.1.2.1	ผลกระทบทางการทหาร	63
3.1.2.2	ผลกระทบทางเศรษฐกิจ	64
3.1.2.3	ผลกระทบอื่น ๆ : ปัญหาคนเข้าเมือง	68
3.1.3	สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันกับประเทศสหรัฐอเมริกา ในปัจจุบัน	70
3.1.4	สถานภาพของไต้หวันภายใต้รัฐธรรมนูญที่อาศัยความสัมพันธ์ กับไต้หวัน 1979	72
3.2	สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน	83
3.2.1	ปัญหาอธิปไตยเหนือเกาะไต้หวัน	83
3.2.2	ความสัมพันธ์ระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับไต้หวันปัจจุบัน	83
3.2.3	ปฏิกริยาของสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อ TRA	92
บทที่ 4	สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันในองค์การระหว่างประเทศ	106
4.1	สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันในองค์การระหว่างประเทศระดับสากล ...	108
4.1.1	องค์การสหประชาชาติ	108
4.1.2	ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยพิภคอุตสาหกรรมและการค้า	130
4.2	สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันในองค์การระหว่างประเทศส่วนภูมิภาค ...	140
4.2.1	ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก	140
4.2.2	องค์การผลิตผลอาเชียน	144
บทที่ 5	สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันกับประเทศไทย	147
5.1	สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันก่อนการถอนการรับรอง	147
5.2	สถานภาพทางกฎหมายของไต้หวันภายหลังจากการถอนการรับรอง	147

5.2.1	เอกลักษณ์และความคุ้มกัน	150
5.2.2	การตรวจลงตราหนังสือเดินทาง	159
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	162
	บรรณานุกรม	172
	ภาคผนวก ก	180
	ภาคผนวก ข	184
	ภาคผนวก ค	192
	ภาคผนวก ง	194
	ภาคผนวก จ	231
	ภาคผนวก ฉ	232